

Vitaindító 2008 október 9.

Tisztelt Műszaki Tudományos Tanács!

Kedves Vendégeink,

Tisztelt Hölgyeim és Uraim!

1.

Engedjék meg, hogy egy pár gondolattal, évtizednyi háttérinformáció, és tapasztalat birtokában kiegészítsük az önök által is ismert vitaanyagot

A megváltozott körülményekről az önkormányzati intézmények és a lakosság jelenlegi helyzetéről, a lehetőségekről, modelltapasztalatainkról, javaslatainkról, ajánlásainkról szeretnék beszélni.

2.

1973 és napjaink között globális és nehezen induló hazai energetikai tendenciákat mutat A kiadott en.hatékonysági stratégia szerint az érintett 2 szektor napjainkra már 61%-os energia végfelhasználó. **EKKORA és köztudottan alacsony hatékonyságú ENERGIAMENNYISÉGGEL gazdálkodnunk kell! Ez triviális,**

3.

növelni kell az energiahatékonyságot, a megújuló energiafelhasználást, - de rögtön felmerül a kérdés, hogy milyen eszközökkel? Kinek van erre pénze, ki fogja ezt a folyamatot megszervezni, irányítani, koordinálni, fejleszteni. (Itt kell megjegyeznünk, hogy máris nagyon hiányzik az Energiagazdálkodási Intézet) És kik fogják végrehajtani, ki fogja ellenőrizni?

4.

A lakosság és az önkormányzatok egyre nehezebb helyzetbe kerülnek az energiaárak főleg az olajáraktól függő gázárak inflációt jóval meghaladó növekedése miatt.

Az önkormányzati intézmények már dologi kiadásaik közel 60%-át költik energiára.

A lakosság energiakiadásai már meghaladták a 2006 évi 20 %-ot.

Mind többen vannak akik nem tudják kifizetni a távhőszolgáltatást, a gázszámlát, villany és vízszámlákat. **Energetikai fejlesztésekre nem is mernek gondolni!**

Még az összevont iskolák, és óvodák is hosszabb „szénszünetre” küldhetik a gyermekeket.

Továbbá újabb bezárások is előfordulhatnak az energiaköltségek növekedése miatt. Tegnap reggeli hír: egy hónapja nincs fűtés a Szabolcsi Biriben az óvodában iskolában, mert 2,5 M Ft tartozás miatt a gázt kikapcsolták. 15-16 C fokban, nagykabátban ülnek a gyermekek.

A zajló energialiberalizáció tovább növeli a gondokat.

Ráadásul

5.

az önkormányzatoknál, - ezzel együtt a lakoságnál is - **jó döntésekhez nincs elég helyi, sokszor azonnal szükséges - elérhető szakmai információ.** Főleg vidéken a kis településeken kevés illetve nincs energia- és környezetgazdálkodó szakember, Tisztelet a kivételnek **sok esetben hiányzik a közösségi érdekelttség érvényesítése és megfelelő önkormányzati és civil képvisellete.**

Szakemberek hiányában, (vagy mellőzésükkel) sok döntés műszakilag, gazdaságilag

megalapozatlanul, rövidtávú érdekektől vezérelve, az energiaszolgáltató lobbicégek 15 - 20

évre szóló ajánlatai alapján születnek. A referenciák helyszíni kontrollja legtöbbször elmarad és csak később derülnek ki a problémák. **Hiányzik az energiagazdálkodás megfelelő jogi szabályozása, hivatalos kontrollja és hogy dr. Molnár László fűtitkár urat is idézzem „túl nagy a pazarlás”!**

Nagy esélyt kaptunk az elmúlt évek - ENSZ által finanszírozott - UNDP/GEF önkormányzati energiahatékonysági programjában a problémák csökkentésére. Sok jó információ jutott el önkormányzatokhoz. Sajnos azonban rendre csak az arra egyébként is nyitottakhoz. A képzéseken az önkormányzatok kevesebb mint 1/3-a vett részt.

Sok értékes szakmai oktatási anyag és segédlet született, azonban megítélésünk szerint ezek hatása, hasznosítása messze elmaradt a várt energiahatékonysági, energiamegtakarítási eredményektől.

Világossá vált előttünk, hogy félmegoldásokkal nem lehet komoly eredményeket elérni a veszteségek csökkentésében, a megújuló részarány növelésében a kommunális és lakossági szférában.

Mi lehet hát a megoldás? (Lehetőségek)

Az a véleményünk, hogy egy nagy hatékonyságú, kevésbé költséges új országos programra van szükség, mely megteremti a fenntartható - megújuló energiákkal komplex energiagazdálkodást a kommunális és lakossági szférában.

A legideálisabb, legolcsóbb és leghatékonyabb kiút az „öngondoskodás”, mint ahogy Barótfi professzor úr „**ENERGETIKAI ÖNELLÁTÁS - megújuló energiaforrások**” c. tanulmányában olvasható.

A képlet egyszerű!

növelni kell az energiahatékonyságot,
csökkenteni a veszteségeket és
fokozni a megújuló energiák használatát

és ami elengedhetetlen feltétele

KÖZÖSSÉGI SZINTEN IS

JÓ GAZDA MÓDJÁRA **GAZDÁLKODNI KELL ÉRTÉKEINKKEL!!**

6.dia

Azaz ki kell dolgozni a LOCAL AGENDA 21 – a Fenntartható Fejlődés Helyi Programjában a 3 talán legsürgősebbet, fontosabbat.

Ezekhez MINTÁK kelleneek!

A 2003-as győri, majd főleg a 2005-ös visegrádi „**Klímaváltozás, energiahatékonyság, energiatudatosság**” nemzetközi energetikai konferenciák után Dr. Zsebik Albin akkori ETE Főtitkár biztatására **2006-ban alakítottuk meg az ETE Települési Energiagazdálkodási Szakosztályát.**

Feladatainkat modellek kialakításában határoztuk meg.

Tapasztalataink alapján úgy gondoltuk, hogy a legtöbbet akkor tehetünk, ha **tényekre alapozva segítünk feltárni az akadályozó tényezőket és pozitív példák létrehozását, összegyűjtését,**

megismertetését segítjük.

Programunkhoz a fenntartható energiagazdálkodás feltételeit és adatszolgáltatást vállaló, együttműködő önkormányzatokat kerestünk:

- Kisvárosi modellként az első biomassza, azaz faapríték alapú távfűtéssel rendelkező 25 ezres **Tatát**,
7-8-9-10
- Közepes városi modellként az első energialiberalizációs és geotermikus energiát hasznosító a 48 ezres **Hódmezővásárhelyet**,
11
- Nagyvárosi modellként az energiatakarékos közintézményekkel, közvilágítással, példászerű, 56% energiamegtakarítású, első kezdeményezésű panelles távfűtés korszerűsítési rendszerrel rendelkező a 120 ezres **Nyíregyházát választottuk**
12

Környezetgazdász társammal kis településeken végzett munkánk során gyorsan nyilvánvalóvá vált, hogy a **falvak, községek**, (de sok esetben a 20-30 ezres kisvárosok) **fenntartható energiagazdálkodása** nem alakítható ki és nem szervezhető gazdaságosan a **megújuló energiák, főleg a biomassza használata nélkül**.

Ugyanakkor a nagyobb városok sem nélkülözhetik a jövőben a biomassza hasznosítását. Minden megújuló felhasználásában gondolkodni kell, de ki kell számolni, hogy melyik a leggazdaságosabban hasznosítható. Azért ajánljuk pl. fa és nyesedék aprítékot, mert a legtöbb esetben ez a legolcsóbb.

Új koncepciót és szervezési módszert kellett tehát kidolgoznunk:

13

ez a kistérségi egységen alapuló térségi fenntartható energiagazdálkodási modell!
Rövidebben: a KISTÉRSÉGI FENNTARTHATÓ ENERGIAGAZDÁLKODÁS

Ezek lényege a helyi hasznosítás!

hogy egy térség (régió, önálló kistérség, vagy több energetikailag, víz - gazdálkodásilag összetartozó kistérség – ökotérség,) területén fellelhető, **gazdaságosan hasznosítható megújuló energiapotenciálját helyi szereplőkkel, vállalkozásokkal kell hasznosítani a helyi önkormányzati intézmények és a lakosság részére, a főlösleget pedig értékesíteni kell!**

A fenntartható energiagazdálkodási modellek létrehozásának lépéseit az innovációs folyamatban részletesen ki kellett dolgoznunk és ki kell próbálni a gyakorlatban is. Ezek részletkérdések, ezzel most nem foglalkozom.

14

- ❖ Az első **régiós fenntartható energiagazdálkodási stratégia a Közép-dunántúli Régióban** született meg egy Interreg pályázati forrás és itt is jelenlévő energiagazdálkodási szakértőink áldozatos munkája kapcsán.Tisztelettel köszöntöm körünkben Zsuffa László energetikai szakértőt
A stratégia jelenleg a KDR honlapján található és régiós energiaügynökségi hasznosításra vár.
15-16

- ❖ Az agrárjellegű **Sümei Kistérségben egy vidékfejlesztési célokat is szolgáló fenntartható kistérségi komplex energiagazdálkodási modell** kialakításának feltételeit jelenti a megújuló energiapotenciál és a helyi hasznosíthatóság felmérése az önkormányzatok és a lakosság részére.

Jelenlegi helyzetéről felkért hozzászólónk a Sümei Többcélú Kistérségi Társulás munkaszervezetének vezetője dr. Kiss Csilla Magdolna tájékoztat minket. Köszöntöm tisztelettel.

17

- ❖ A **Tatai Kistérségben indítottuk az „Energiahatékonyság és megújuló energiák a Tatai – medencében” c. közel 20 Mrd Ft beruházási összegű** nagyprojekt egy bioenergetikai klaszter előkészítését. Terveink szerint az Által-ér vízgyűjtő területén megvalósuló fenntartható energiagazdálkodási együttműködés több kistérséget is érint majd. A Corvinus Egyetem által indított AQUA MANI vízgazdálkodási kutatási folyamatot követő megvalósítás esetén egy **„ökotárségi fenntartható energia és környezetgazdálkodási modell”** valósulhat meg.

A Tatai – medencei együttműködésben a kezdeményező szerepet 2007 nyarán a Tatai Többcélú Kistérségi Társulás vállalta.

Példaértékűen az országban elsőként hozott létre egy 1,5 mFt-os energiahatékonysági pénzügyi alapot, mely a kistérségi fenntartható energiagazdálkodás megvalósítását célozza.

Ez mintaértékű a 168 magyar kistérség részére, mert a gazdaszemlélet alapján az önellátás elvét követve lehetővé teszi a kistérségi fenntartható energiagazdálkodás alapját képező kistérségi energetikai adatbázis létrehozását.

Jelenleg a felmérések adatgyűjtések folynak.

Lehet, hogy az adatbázis létrehozásának körülményeiről egy pár jellemző részletet hallhatunk a jelen lévő Hojka János energiagazdálkodási szakértő úrtól.

Rengeteg tapasztalatot szerevezve idáig jutottunk

Ezek alapján állítottuk össze vitairatunkat és ajánljuk fel közreműködésünket az ETE és a minisztériumok közötti szakmai egyeztetéshez a magyar önkormányzatok és kistérségek szintjén elkészítendő stratégiák előkészítéséhez, a jó példák és gyakorlatok bemutatásához.

18

Ajánlásaink a tisztelt Műszaki Tudományos Tanács részére:

1. A többségében negatív tapasztalatok alapján a megújuló energetikai akadálymentesítéshez hasonlóan ismét a parlament részére egy **önkormányzati és lakossági energiagazdálkodási akadálymentesítési csomag** összeállítását javasoljuk. Itt kellene talán újragondolni a finanszírozás kérdéseit is.

19.

2. Az akadálymentesítő csomag előkészítése, a fenntartható energiagazdálkodás kialakítása megítélésünk szerint az érintett minisztériumok és szakmai szervezetek szoros együttműködését feltételezi, ezért javasoljuk egy tárcaközi bizottság létrehozását az Energiaközpont és az ETE MTT és az ETE Szakosztályok illetékeseinek megbízását, bevonását.

3. A tudatformálás, oktatás fontosságára tekintettel az ETE MTT hozzon létre egy munkabizottságot a szükséges ajánlati csomag elkészítésére.
4. Az évekkel ezelőtt elindított munka és az elért eredmények alapján javasoljuk modelljeink tapasztalatgyűjtési kutatási területként történő hasznosítását, a **fenntartható energiagazdálkodás összes feltételének** biztosításával jó példává, mintává fejlesztését.

20. (K+F)

A korábbi együttműködési ajánlatuk alapján a multifunkcionális regionális energiaközpontok kutatásához referencialehetőség felajánlását pl Tatán az EU megújuló energetikai güssingi kutatóbázisa részére.

21. Güssing

Tisztelt Elnök Úr!

Tisztelt Műszaki Tudományos Tanács!

Meggyőződésünk, hogy a helyesen kialakított kistérségi, térségi fenntartható és megújuló energiákkal komplex energiagazdálkodás megvalósítása nagymértékben hozzájárulhat.

a magyar települések és térségek fenntarthatóbb, élhetőbb kialakításához,

a magyar vidék fejlesztéséhez,

a több helyi munkalehetőség megteremtéséhez,

az elnéptelenedés csökkentéséhez,

az alternatív bevételek növeléséhez,

Az Önök támogatását remélve

a vitaanyag készítői nevében is köszönöm a kivételes lehetőséget és megtisztelő figyelmüket!

Dely László

alelnök

ETE Települési Energiagazdálkodási Szakosztály